

JAARVERSLAG 2019

**VERENIGING VAN BEHEERDERS VAN
MONUMENTALE KERKGEBOUWEN IN
NEDERLAND**

Verenigingsjaar VBMK 2019

De Vereniging van Beheerders van Monumentale Kerkgebouwen in Nederland (VBMK) is een landelijke niet gebonden organisatie. Zij streeft ernaar met haar activiteiten en producten aan te sluiten bij de huidige maatschappelijke ontwikkelingen en werkt hierbij nauw samen met andere organisaties op het gebied van religieus erfgoed zowel nationaal, regionaal als lokaal. Doel van de vereniging is het behoud en een goed beheer van monumentale kerkgebouwen in Nederland en het bevorderen van de belangstelling voor deze gebouwen.

Op donderdag 25 april was de VBMK voor de Algemene Ledenvergadering (ALV) te gast bij de Stichting Oude Groninger Kerken, die dat jaar het 50-jarig bestaan vierde. Voorafgaand aan de vergadering gaf Jur Bekooy, bouwkundige bij de SOGK, een boeiende en leerzame voordracht. Thema was de veranderde visie op kerkrestauraties door de tijd heen, geïllustreerd met sprekende voorbeelden vanuit de praktijk van de SOGK. Zo verschoof de ambitie van 'reconstructie' in de jaren '50 naar 'conservering' in de jaren '70. Tegenwoordig is sprake van een mensvorm. Ook de vraag wie bepalend is bij restauraties kwam aan de orde. De eigenaar, de architect, de overheid, de gemeenschap of een combinatie? Na de lezing volgde een rondleiding door de synagoge aan de Folklingestraat.

De ALV werd geopend door voorzitter Michiel Zonneville met een korte terugblik op 2018 en een vooruitblik op 2019. Belangrijkste moment was de ondertekening van de Nationale Kerkenaanpak door minister van OCW Ingrid van Engelshoven en de samenwerkingspartners op 10 november in de Stevenskerk in Nijmegen. Deze nationale Kerkenaanpak biedt handvatten voor een duurzaam toekomstperspectief voor kerkgebouwen, uitgewerkt in vijf actielijnen: Kerkenvisies, Kennis, Duurzaamheid, Toegankelijkheid en Draagvlak. De VBMK was als een van de partners nauw betrokken bij de totstandkoming.

De VBMK gaat door met organiseren van regiobijeenkomsten. Hierbij staan kennisoverdracht en onderling netwerken centraal: kerken helpen kerken. Voorafgaand wordt een zogenaamd Ronde Tafel Gesprek georganiseerd met leden en belangstellenden uit de regio. Doel hiervan is de leden aan het woord te laten en daardoor te achterhalen wat er leeft onder de kerkbeheerders. Wat zijn de problemen, wat zijn de kansen? Hoe kan de VBMK hierop inspelen? Wat wordt er verwacht van de VBMK? De deelnemers bepalen de agenda.

De VBMK wil bij de regiobijeenkomsten nauw samenwerken met andere organisaties in het veld. Zo werd op donderdag 7 februari 2019 samen met de Nationale Monumenten Organisatie (NMO) een bijeenkomst met als thema 'Kerkenvisies: een impuls voor de toekomst van monumentale kerkgebouwen in Nederland' georganiseerd in de Wittenberg in Amsterdam. Circa 60 belangstellenden togen die middag naar Amsterdam.

Op donderdag 27 juni organiseerde de VBMK in samenwerking met de Vereniging voor Kerkrentmeesterlijk Beheer (VKB) en de PGU een bijeenkomst in de Nicolaïkerk in Utrecht met de titel 'Bestuurder man/vrouw gezocht'. Centraal stond de vraag hoe in de toekomst nieuwe bestuurders te werven. Drie sprekers gingen op boeiende wijze in op deze actuele vraagstelling. De VBMK mocht die middag circa 40 belangstellenden begroeten. De VBMK is voornemens aan deze problematiek in de toekomst opnieuw aandacht te besteden. De middag werd afgesloten met een geanimeerde netwerkborrel in de tuin.

In 2019 ontving de VBMK in het kader van de Nationale Kerkenaanpak een projectsubsidie van de RCE voor het continueren en het verder uitbouwen van de cursus Behoud je Kerkgebouw en het actualiseren en digitaliseren van drie modules van het Handboek VBMK Behoud en Beheer. De modules *Religieus Erfgoed*, *Nieuw gebruik van kerkgebouwen* en *Veiligheidszorg* zijn in 2019 gerealiseerd en gedigitaliseerd.

Doel van de cursus is in het bestek van één dag betrokkenen bij het beheer en gebruik van monumentale kerken zo toe te rusten, dat zij op de meeste gebieden van monumentaal kerkbeheer beschikken over meest noodzakelijke vaardigheden en kennis. Naast theorie wordt veel aandacht geschonken aan praktijk, waarbij de deelnemers zelf aan het werk gaan met een opdracht.

De cursus werd georganiseerd samen met de Erfgoedacademie en vond plaats op 6 juni in de Lebuineskerk in Deventer. Met 45 deelnemers was de bijeenkomst volgeboekt. Aan de orde kwamen exploiteren van je kerkgebouw, financiële aspecten van exploiteren, veiligheidszorg en communicatie. De cursus is bedoeld voor iedereen die met het beheer en behoud van monumentale kerken te maken heeft als professional, als vrijwilliger of als ambtenaar. De cursusdag geeft gestalte aan het punt 'Trainingen/opleidingen' van de Agenda Toekomst Religieus Erfgoed en maakt deel uit van het nationaal scholingsprogramma 'Erfgoedacademie'.

In dit verslagjaar ontvingen de leden, de begunstigers en andere belangstellenden in december het tweede nummer van het blad Novus. Dit blad bevat langere inhoudelijke artikelen op het gebied van religieus erfgoed en verschijnt minimaal eenmaal per jaar. In deze Novus met als thema 'Theologische esthetiek; over architectuur en symboliek, leegte en licht' werd in een aantal artikelen aandacht gevraagd voor enkele aspecten die in de huidige discussie over wat te doen met voor religieus gebruik overtollige kerkgebouwen onderbelicht raken. De discussie richt zich veelal op erfgoedwaarde, collectieve herinnering, omgevingspsychologische aspecten en behoud door mogelijke herbestemming. De VBMK heeft altijd gestreefd naar een combinatie van religieus en nevengebruik van kerkgebouwen, dus de combinatie en balans van religieus en cultureel gebruik, sacraal en profaan gebruik.

Daarnaast publiceert de vereniging digitale Nieuwsbrieven met korte actuele nieuwsberichten. In 2019 is de uitgave van digitale Nieuwsbrieven verder geprofessionaliseerd. Ook de website is verder ontwikkeld en bevat nu ook een uitgebreide rubriek 'kennisbank' met daarin onder meer de modules van het Handboek als download en verwijzingen naar relevante sites.

De administratie is ook in dit boekjaar uitgevoerd door de Stichting Oude Groninger Kerken (SOGK).

In 2019 werkte de VBMK actief mee aan de programma's van de Nationale Kerkenaanpak. De secretaris van de vereniging nam deel aan de bijeenkomsten van de werkgroep 'Toekomst Religieus Erfgoed'. De voorzitter is lid van de stuurgroep Toekomst Religieus Erfgoed. In 2019 vonden provinciale bijeenkomsten plaats met als thema Kerkensies. Deze werden georganiseerd door de RCE. Bestuursleden VBMK waren bij deze conferenties aanwezig en informeerden de aanwezigen over de werkzaamheden van de vereniging.

Leden van het bestuur namen verder deel aan de werkgroep Veiligheidszorg van de RCE, het Platform RE Zuid-Holland, de Federatie Instandhouding Monumenten (FIM) en andere (inter)nationale, regionale en lokale initiatieven en bijeenkomsten.

De secretaris heeft meegewerkt aan de totstandkoming van de poster Veiligheidszorg in Kerkgebouwen, een initiatief van de RCE mede naar aanleiding van de kerkbranden in Amstelveen en Hoogmade. De poster zal in 2020 worden toegestuurd aan alle leden.

Verder waren er contacten met het bestuur van de OL Vrouwe kathedraal in Antwerpen en vertegenwoordigers van de gemeente Antwerpen.

Daarnaast vroegen de gebruikelijke zaken de aandacht van het bestuur, zoals het up-to-date houden van de website, het uitbrengen van de digitale Nieuwsbrief, het bezoeken en informeren van kerkbesturen en het verzorgen van een helpdesk. Het bestuur werd daarbij actief ondersteund door Anneloes van Kuijk.

In 2019 mocht de vereniging drie nieuwe leden en een begunstigers verwelkomen. Helaas beëindigden ook leden en begunstigers hun lidmaatschap. Faillissementen, teruglopende inkomsten en fusies werden als reden opgegeven.

Bestuurssamenstelling per 31 december 2019

mr. Michiel Zonneville, voorzitter
Peter Breukink, penningmeester
mevrouw drs. Brigitte Linskens, secretaris
mr. Gerard van Hasselt, lid regiovorming
mevrouw dr. Anique de Kruijf, lid
mevrouw Marlo Reeders, lid
drs. Frank Migchielsen, lid

www.vbmk.nl
E info@vbmk.nl

JAARVERSLAG 2019

VERENIGING BEHEERDERS VAN MONUMENTALE KERKGEBOUWEN

	paginanummer
Inhoudsopgave	2
Waarderingsgrondslagen	3
Balans per 31 december 2019 en 31 december 2018	4
Staat van baten en lasten 2018 en 2019	5
Toelichting op de balans per 31 december 2019	6
Toelichting op de staat van baten en lasten 2019	6

WAARDERINGSGRONDSLAGEN

Algemeen

Activa en passiva worden gewaardeerd tegen de verkrijging- of vervaardigingsprijs.

Indien geen specifieke waarderingsgrondslag is vermeld, vindt waardering plaats

tegen verkrijgingprijs.

Alle bedragen zijn in euro's nauwkeurig.

Stelselwijziging

Er hebben zich in het boekjaar geen stelselwijzigingen voorgedaan.

Vergelijking met voorgaand jaar

De gehanteerde grondslagen van waardering en van resultaatbepaling zijn ongewijzigd gebleven ten opzichte van het voorgaande jaar.

Waarderingsgrondslagen balans

Voor zover niet nader toegelicht, zijn de activa en passiva gewaardeerd tegen nominale bedragen.

VLOTTENDE ACTIVA

Vorderingen op korte termijn

De vorderingen worden gewaardeerd tegen hun nominale waarde, verminderd met de vermoedelijk oninbare bedragen.

Liquide middelen

Liquide middelen bestaan uit banktegoeden met een looptijd korter dan 1 jaar.
Liquide middelen worden gewaardeerd tegen nominale waarde.

RESERVES/VOORZIENINGEN

Voorziening Risico inventarisatie

Het verschil tussen de uitgaven en de ontvangsten voor de Risico inventarisatie is als voorziening opgenomen, omdat dit gewaarmerkte gelden betreft.

VLOTTENDE PASSIVA

Kortlopende schulden

De kortlopende schulden betreffen schulden met een looptijd van ten hoogste een jaar en worden voor zover niet anders vermeld gewaardeerd tegen nominale waarde.

GRONDSLAGEN VOOR DE RESULTAATBEPALING

Baten

Baten worden verantwoord in het boekjaar waarop ze betrekking hebben.
Voor giften betekent dit dat ze in aanmerking worden genomen in het jaar waarin ze worden ontvangen, dan wel als aard en omvang duidelijk zijn.

Lasten

De lasten worden bepaald op historische basis en toegerekend aan het boekjaar waarop zij betrekking hebben.

Belastingen

De stichting is over het boekjaar niet belastingplichtig in het kader van de vennootschapsbelasting.

Resultaat

Het resultaat wordt met het eigen vermogen verrekend.

BALANS PER 31 DECEMBER 2019 EN 31 DECEMBER 2018

	31 december 2019	31 december 2018
ACTIVA		
<i>Vlottende activa</i>		
Vorderingen op korte termijn	1.650	13
Liquide middelen		
- ING betaalrekening	5.797	300
- ING zakelijke spaarrekening	62.715	62.701
	<hr/> 68.512	<hr/> 63.001
	<hr/> 70.162	<hr/> 63.015
	<hr/> <hr/>	<hr/> <hr/>
PASSIVA		
Eigen vermogen		
Algemene reserve		
Saldo 1 januari	57.788	59.345
Exploitatieresultaat	8.190	-1.557
	<hr/> 65.978	<hr/> 57.788
Vreemd vermogen		
Reserve project Behoud je kerkgebouw	1.271	0
Kortlopende schulden	2.913	5.227
	<hr/> 70.162	<hr/> 63.015
	<hr/> <hr/>	<hr/> <hr/>

STAAT VAN BATEN EN LASTEN 2019 en 2018, BEGROTING 2019 EN 2020

	Realisatie 2019	Begroting 2019	Realisatie 2018	Begroting 2020
BATEN				
<i>Contributies</i>	15.750	15.000	16.125	15.000
<i>Bijdragen begunstigers</i>	5.850	7.000	6.100	7.000
<i>Rente</i>	13	50	13	50
<i>Bijdragen publicatie</i>	1.000	7.500	2.900	7.500
<i>Project Behoud je Kerkgebouw</i>	54.530	0	0	0
	77.143	29.550	25.138	29.550
LASTEN				
<i>Bestuur- en vergaderkosten</i>	2.424	4.200	3.540	4.200
<i>Secretariaatskosten</i>	996	6.000	5.499	2.500
<i>Bureaunkosten</i>	2.121	5.500	5.217	2.500
<i>Nieuwsbrieven</i>	4.779	2.500	3.631	2.500
<i>Ontwikkeling/onderhoud website/internet</i>	3.096	1.500	2.455	1.500
<i>Publicatie</i>		7.500	3.287	7.500
<i>Handboek</i>	0	0	117	0
<i>Regiovorming</i>	1.007	1.750	1.959	1.750
<i>Risico-analyse project</i>	0	0	991	0
<i>Project Behoud je Kerkgebouw</i>	53.259	0	0	0
	67.681	28.950	26.696	22.450
Saldo	9.461	600	-1.558	7.100
Projectmutaties	1.271	0	-991	0
Mutatie Algemene reserve	8.190	600	-567	7.100

TOELICHTING OP DE BALANS PER 31 DECEMBER 2019

Vorderingen op korte termijn

- Bijdragen contributies	500	
- Bijdragen begunstigers	150	
- Bijdragen publicatie	1.000	
		<hr/>
		1.650
		<hr/> <hr/>

Kortlopende schulden

- Bureaunkosten	710	
- Secretariaatskosten	665	
- Administratie en ICT-dienstverlening	815	
- Bestuurskosten	259	
- Porti	439	
- Overige kosten	24	
		<hr/>
		2.913
		<hr/> <hr/>

Niet uit de balans blijvende verplichtingen

Er zijn geen niet uit de balans blijvende verplichtingen.

TOELICHTING OP DE STAAT VAN BATEN EN LASTEN 2019

Bureaunkosten

Administratiekosten	846	
Abonnementen	300	
Porti	648	
Overige bureaunkosten, kantoormaterialen	327	
		<hr/>
		2.121
		<hr/> <hr/>